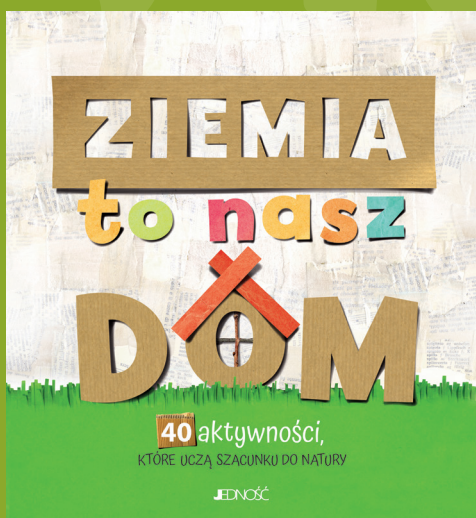

2 Scenariusz

powstał na podstawie książki
Wydawnictwa „Jedność”
pt. Ziemia to nasz dom.

Zapraszamy
do zakupu
książki!

Publikacja jest częścią projektu wydawniczego
„Życie bez granic” wspierającego edukację
przyrodniczą i ekologiczną.

www

Spotkajmy
się!

Scenariusz 2 - POZNAJEMY ZIEMIĘ WSZYSTKIMI ZMYŚLAMI

do wykorzystania w grupach przedszkolnych, szkolnych i na zajęciach dodatkowych

Czas trwania: ok 1 h 15 min (oczywiście zależy od grupy i rozwinięcia poszczególnych ćwiczeń)

Scenariusz opiera się na doświadczaniu zmysłowym otoczenia. Pozwala to uwrażliwić i ćwiczyć koncentrację i wyciszenie. Przed ćwiczeniami określonymi w książce czytamy Dzieciom wstęp, który pobudza do refleksji.

ROZGRZEWKĄ

Co to są zmysły?

Siedząc w kręgu na dywanie, zastanawiamy się, czym są zmysły. Spróbujmy je rozgrzać i przygotować do dzisiejszej zabawy. Kiedy wyłączamy któryś zmysł, inne stają się bardziej czułe.

Zamknijmy oczy i wsłuchajmy się w odgłosy dookoła. Co słyszymy?

Spróbujmy rozpoznać zapachy naszej sali. Jak pachną nasze ubrania? Umyte dłonie?

Mrużąc oczy, poszukajmy najjaśniejszych miejsc w sali i tych najciemniejszych (dobrze zgasić sztuczne światło i zostawić tylko to wpadające z okna).

Dotknijmy dywany, naszych ubrań, włosów, twarzy. Jakie są w dotyku (temperatura, miękkość/szorstkość).

Z zamkniętymi oczami przypomnijmy sobie, co ostatnio jedliśmy i jaki to miało smak.

SŁUCH

Mapa dźwiękowa str. 23

Czytamy wstęp ze str. 22, a następnie wykonujemy ćwiczenie ze str. 23.

Mniejsze Dzieci mogą rysować na małych karteczkach rzeczy, które wytworzyły dźwięk, który został usłyszany, np. samochód (dźwięki z ulicy), but (dźwięki kroków) i wklejają karteczki do wspólnej tabelki narysowanej na bristolu.

RUCHOWE

Czy kroki zawsze słysząc tak samo?

Dzieci stają w rozsypane i zamykają oczy. Prosimy, aby wykonywały różne rodzaje kroków, które rozpoznamy słuchem.

Tupujemy głośno jak słońce.

Chodzimy na paluszkach jak myszki.

Szuramy nogami jak suche liście na wietrze.

Stawiamy kroki w jednym rytmie jak wskazówki zegara.

Przesuwamy nogami jak narciarze na stoku.

Inną wersją tej zabawy może być forma zabawy w Dyrygenta, który pokazuje rodzaj kroków, a Dzieci muszą się wsłuchiwać i naśladować zmiany. Nauczyciel zaczyna od cichych kroków, aby Dzieci mogły się wsłuchiwać (z zamkniętymi oczami) i powtórzyć dźwięk). Można też umówić się, że zmiana kroków będzie sygnalizowana innym dźwiękiem, np. dzwoneczkiem, aby w hałasie Dzieci wiedziały, że mają się na nowo skupić na słuchaniu. Do dźwięków uzyskiwanych za pomocą stóp można dołączyć dłonie: kłaskanie, uderzanie w podłogę, w uda. Wszystko z zamkniętymi oczami.

DOTYK – PLASTYCZNE/MANUALNE

Przeplatany dom str. 11

Materiały:

dwie kolorowe kartki (lub białe, pomalowane przez Dzieci wcześniej w kolorowe plamy, np. jedna kartka w barwy ciepłe, druga w zimne)
nożyczki
klej

Wstęp str. 10

Gdy myślimy o zmysle dotyku, zazwyczaj kojarzą nam się dłonie. Nasze dłonie naprawdę wiele potrafią, np. malować, ciąć nożyczkami. A dziś nauczymy je przeplatać :)

Poza kształtem domu pokazanym w książce możemy stworzyć przeplatane serce

Możemy poszukać dwóch kartek papieru, które będą różniły się w dotyku, np. delikatny papier ścierny (o gradacji np. 220), ozdobna tektura falista, ozdobne wytłaczane na złoto kartki (można kupić całe bloki w sklepach typu Action, Tedi)

RUCHOWE Nie tylko dłonie czują dotyk

Materiały:

Przygotowane wcześniej maty/ścieżki lub pudełka z różnymi materiałami

Dzieci po kolei przechodzą przez przygotowany wcześniej tor / ścieżkę, najlepiej bosymi stopami. Nazywają jakie to jest: ciepłe/zimne, miękkie/twarde, przyjemne, niespotykane.

Pudełka do tego ćwiczenia można wykonać bardzo prosto, używając płaskich kartonów (np. pokrywy z kartonów po papierze ksero) i wsypując do każdego pudełka inne naturalne materiały, np. kasztany, kamyczki, małe gałązki, liście, szyszki, poduszkę z piór, łupinki po pistacjach, kaszę/ziarno słonecznika (które potem możemy dać ptakom na zimę, by się nie zmarnowało).

Można również wykonać puzzle sensoryczne (lub kupić gotowe). Aby je wykonać, kupujemy piankowe puzzle wielkości takiej, by zmieściły się dwie dziecięce stopy. Klejem na gorąco naklejamy np. nakrętki po napojach, muszelki, koraliki (np. połączone łańcuchy, jak na choinkę), skrawki polaru (kocyków).

TWÓRCZE Zagadki

Nauczyciel zadaje Dzieciom zagadkę, opisując jak najwięcej cech związanych z dotykiem. Warto wcześniej podać kategorię, np. zwierzęta: „To, co mam na myśli, da się zamknąć w dłoniach, ale będzie się ruszało. Jest puchate, ma małe pazurki, które mogą delikatnie drapać. Jest żółte i ciepłe... (kurczaczek)”. Następnie Dzieci mogą wymyślać swoje zagadki.

Można przygotować Dzieciom małe rysunki, które Dziecko losuje i ma zadać o nim zagadkę.

WĘCH, PLASTYCZNE

7. Pachnące, kolorowe dźwięki

Materiały:

białe kartki, najlepiej a3
pędzle/kubeczki na wodę
pachnące farby

Zastanawiamy się z Dziećmi, jaki zapach mógłby mieć kolor niebieski? A jak pachnie pomarańczowy. Po każdym kolorze podajemy Dzieciom przezroczysty plastikowy kubeczek z wcześniej przygotowaną farbą. Z pewnością będzie to zaskakujące.

Następnie włączamy muzykę (polecam muzykę klasyczną, np. 4 pory roku Vivaldiego) i prosimy, aby namalowały tę muzykę. Mogą to być różne linie, fale, kropki, raczej abstrakcyjne niż konkretne.

Wcześniej przygotowujemy pachnące farby. Do farb Tempora lub plakatowych (można je kupić w dużych butelkach 500 ml i nalewać na palety do malowania) dodajemy różnorodne składniki, które wpływają na ich zapach.

Zielony - krople miętowe (żołądkowe).

Niebieski - kokosowy olejek do ciast.

Pomarańczowy - pomarańczowy olejek do ciast.

Biały - aromat waniliowy.

Brązowy - kakao

Żółty - aromat cytrynowy.

Czerwony - syrop malinowy

RUCHOWE

8. Co potrafi nasz nos?

Materiały:

chusteczka higieniczna
piórko

Przydadzą się lusterka, najlepiej takie
które można trzymać w dłoni.

Wiemy już, że nasz nos świetnie wyczuwa zapachy, A co jeszcze potrafi?

Patrząc w lusterko, Dzieci ćwiczą ruszanie nosem: rozszerzanie dziurek od nosa, wdychanie głęboko powietrza, ściskanie palcami dziurek i wdychanie powietrza, by dziurki się „skleiły”, ruszanie nosem na boki, w dół, marszczenie nosa.

Następnie przy stolikach ćwiczymy siłę wydmuchiwanie powietrza z nosa. Na stoliku kładziemy piórko, staramy się tak wypuszczać powietrze nosem, aby: piórko się nie poruszyło, aby podskoczyło, aby odfrunęło na drugi koniec stołu. Możemy ćwiczyć każdą dziurkę oddzielnie.

Na dywanie kładziemy się na placach i na nosie układamy chusteczkę. Czy uda nam się zrobić wdech, aby chusteczka „przykleiła” się do dziurek? Albo żeby odleciała?

PLASTYCZNE

9. Pachnący rysunek str. 25

Materiały:

grube kartki

ołówki (lub nadrukowany wcześniej wzór)

klej w sztyfcie

rozmaite przyprawy wysypane do pojemniczków z przegródkami (np. palety malarskie)

Wstęp str. 24

Czy wiecie, że potrawy smakują nam lepiej, gdy ładnie pachną? Dzięki czemu pachną w różnorodny sposób? Dzieje się to za sprawą przypraw, które w połączeniu ze sobą tworzą nowe smaki. My użyjemy dziś przypraw, aby stworzyć nasze prace.

Oprócz wzoru mandali pokazanego w książce możemy zaproponować inne wzory, np. wyklejamy pizzę, garnek z najpyszniejszą kolorową zupą, niezwykły tort z kolorowymi warstwami, kolorową sałatkę.

Ważne!

To ćwiczenie wykonujemy na końcu scenariusza.

Po tym ćwiczeniu warto wyjść z Dziećmi na spacer lub innego pomieszczenia i dobrze przewietrzyć salę, gdyż intensywny zapach przypraw może być męczący po dłuższej chwili.